

Woud

Trek je even terug in je concentratiebubbel

Desmet, P.M.A.

Publication date

2022

Document Version

Final published version

Published in

Tijdschrift Positieve Psychologie

Citation (APA)

Desmet, P. M. A. (2022). Woud: Trek je even terug in je concentratiebubbel. *Tijdschrift Positieve Psychologie*, 8(2), 67-71.

Important note

To cite this publication, please use the final published version (if applicable).
Please check the document version above.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download, forward or distribute the text or part of it, without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license such as Creative Commons.

Takedown policy

Please contact us and provide details if you believe this document breaches copyrights.
We will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Green Open Access added to TU Delft Institutional Repository

'You share, we take care!' - Taverne project

<https://www.openaccess.nl/en/you-share-we-take-care>

Otherwise as indicated in the copyright section: the publisher is the copyright holder of this work and the author uses the Dutch legislation to make this work public.

Design

Pieter Desmet is hoogleraar Positive Design aan de TU Delft. Met collega's en studenten van het Delft Institute of Positive Design exploreert hij hoe ontwerpers een positieve bijdrage kunnen leveren aan het welzijn van individuen en gemeenschappen. In zijn terugkerende rubriek beschrijft hij inspirerende welzijn-gedreven producten die zijn ontworpen door studenten Industrieel Ontwerpen.

Trek je even terug in je concentratiebubbel

Woud

Het was zo'n zonnige lentedag; heerlijk om lekker buiten te zijn. Ik zat binnen, in een vergadering – met de nodige moeite om mijn aandacht erbij te houden. Liever keek ik door het raam naar kersenbloesems. Afgeleid raken, wegdromen of juist onrustig zijn en niet stil kunnen zitten. Herkenbaar? Vast wel; iedereen heeft wel eens moeite om zich te concentreren. Maar voor sommige kinderen is dit een dagelijkse worsteling. Hoe ga je daar op een goede manier mee om in een klaslokaal, een omgeving met constante prikkels en afleiding? Ontwerper Shion Ito ontwierp een mini-bos waar je je even in kunt terugtrekken om je rust terug te vinden.

■ Pieter Desmet

Zit nu toch eens stil! Ieder kind heeft wel eens moeite om zich te concentreren. Tijdens de les krijg je soms niet alles mee wat de juf of meester zegt, of er zijn momenten dat je hoofd vol is van gedachten die alle kanten op vliegen. Bij sommige kinderen overheerst dat gevoel van chaos en het gebrek aan rust en concentratie. Dan kan er sprake zijn van ADHD (*Attention Deficit Hyperactivity Disorder*). Dat kan zich op verschillende manieren uiten. Sommige kinderen zijn hyperactief en impulsief, terwijl andere kinderen juist meer naar binnen keren en dromerig overkom-

en. De gemene deler is het moeite hebben om je aandacht erbij te houden. Alles kan dan een bron van afleiding zijn: geluiden, bewegingen, gedachten, objecten en mensen. Shion Ito stelde zich als doel om iets te ontwerpen dat kinderen helpt zich te concentreren in de context van een klaslokaal. Hij kreeg de kans dit te doen samen met een klas, waarvan twee kinderen met ADHD. Een week lang observeerde hij de klasdynamiek en sprak hij met de kinderen en docenten. Zijn ideeën testte hij samen met de kinderen, en zo evolueerden ze op een natuurlijke manier naar het uiteindelijke ontwerp.

Afbeelding 1. Afscheiding of afwijzing.

Afbeelding 2. Communicatiekaarten.

De rug toekeren

Shion zag dat kinderen in de klas vaak worden aangemoedigd om samen te werken aan opdrachten. Dat stimuleert interacties die bijdragen aan de ontwikkeling en het plezier van de leerervaring. Tegelijkertijd kunnen die interacties een grote uitdaging zijn voor kinderen met concentratieproblemen. De bestaande oplossing is een tafel met rondom een gesloten scherm, zodat een kind zich even kan afsluiten van de groep om zich te concentreren. Dat is een effectieve oplossing, maar tegelijkertijd hebben

de kinderen daar toch een negatief gevoel bij. De reden is dat ze daarmee de andere kinderen als het ware 'de rug toekeren'. Met andere woorden, ze hebben het gevoel dat ze de communicatie met andere kinderen afwijzen (figuur 1). Er is een harde scheiding tussen ofwel onderdeel zijn van de groep (met de kans op overprikkeling), ofwel een concentratieplek hebben (maar afgezonderd van de rest van de klas). Shion stelde zich als doel om die harde scheiding te doorbreken met een vriendelijke en flexibele vorm van afscheiding.

Afbeelding 3. Woud: een set figuren in bos-thema en bijbehorend gleufprofiel.

Even naar het bos

Een eerste idee was een set kaarten met aan de ene kant de tekst "Ik wil me concentreren", en aan de andere kant de tekst "Ik wil met je samen werken" (figuur 2). De reacties waren positief, maar niet op de manier die Shion had verwacht. De kinderen verloren al snel hun interesse in de teksten op de kaarten, maar vonden het wel heel leuk om ze tussen de bureaus te klemmen. Hij besloot daarom om dat plezier als uitgangspunt te nemen voor een nieuw ontwerp. Het resultaat is Woud: een set van figuren in bos-thema, en een gleufprofiel dat aan de tafel wordt bevestigd (figuur 3). De figuren schuif je in het profiel, om zo een persoonlijke afscheiding te maken. Met verschillende vormen kun je zelf kiezen hoe gesloten jouw afscheiding is, en daarmee hoe groot je contact met de rest van de klas. De delen zijn van hout en beschilderd met zachte kleuren, passend bij het natuurlijke thema en rustig voor het oog. Het zijn geabstraheerde vormen van bomen, planten en dieren. Daarmee

heb je de vrijheid om te kiezen hoe hoog en hoe dicht je woud is. Tegelijkertijd is het geen harde en daarmee 'onvriendelijke' afscheiding. Toen Shion zijn nieuwe ontwerp met de kinderen ging testen, vond hij het vooral leuk om te zien dat zij niet hun eigen bubbel voor zichzelf maken, maar juist samen met de anderen (figuur 4). Daarmee geeft het wat afzondering voor concentratie zonder de verbintenis te verbreken.

De macht van het gemiddelde

Journalist en schrijver Sanne Bloemink wees ons in haar boek *Diagnosedrift: Hoe onze labelcultuur kinderen tekortdoet* (Bloemink, 2018) op het risico van "de macht van het gemiddelde". Als kinderen buiten de bandbreedte van het gemiddelde vallen, volgt diagnose en eventueel een label. Dit heeft voordelen, zoals erkenning en toegang krijgen tot hulp of therapie, maar er zijn ook nadelen. De diagnosedrift die datgene wat afwijkt van het gemiddelde problematiseert, doet onrecht aan diversiteit. Daarnaast kunnen

Figuur 4. Samen concentratiebubbels maken.

kinderen zich gaan zich gedragen naar hun label: "Ik doe geen moeite om me te concentreren want ik heb ADHD en het gaat me dus toch niet lukken." Wat ik mooi vind aan de aanpak van Shion, is dat hij zijn ontwerp niet maakte voor kinderen met ADHD, maar voor de hele klas – voor alle kinderen, om ze op een prettige en sociale manier met elkaar te kunnen werken. Zijn 'woud' helpt kinderen om zich te concentreren door middel van hun verbondenheid, niet door afzondering of polarisatie. Daarmee is zijn ontwerp in mijn ogen een viering van de diversiteit met een sensitief oog voor zowel het individu als de gemeenschap. ■

Referenties

- Ito, S. (2022). *Forest: Desk partition that balances connection and seclusion*. Intern Rapport. Delft: Technische Universiteit Delft.
- Bloemink, S. (2018). *Diagnosedrift: Hoe onze labelcultuur kinderen tekortdoet*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Shion Ito (foto) ontwikkelde Woud in 2020 in een projectvak (*Exploring Interactions*) voor de masteropleiding *Design for Interaction*. Begeleiders waren Maurizio Filippi en Heleen Bouman. Met dank aan Ingeborg de Wolff en Wilma Hokke van basisschool Kronenburgh te Rijswijk, en alle kinderen die hebben meegewerkt aan het project.